

ניבים כלואים , למה זה קורה ומה עושים?

מה זה ניב כלוא?

שן כלואה היא שן קבועה שלא בוקעת למקומה בקשת השיניים בזמן הצפוי מסיבות שונות. רבים שומעים על שיני בינה כלואות בגילאים מאוחרים יותר, אך מעטים שמעו על "ניב כלוא". הניבים הם השיניים המחוודות באזור הקדמי של הפה הבוקעות בגיל 9-11 בלסת תחתונה ובגיל 11-12 בלסת עליונה.

לצערנו, שכיחות הכליאה של ניב עליון היא הגבוהה ביותר מכל השיניים (להוציא שיני בינה) ולעיתים אנו מוצאים כליאה דו-צדדית של הניבים ואף שיניים נוספות כלואות. עמדת

כליאת בחיך שכיחה יותר 85% מעמדה כליאה קידמית 15%. במחקרים שבוצעו במקרים של ניבים כלואים אנו מוצאים מטופלים רבים בהם השן החותכת הצדדית הממוקמת קידמית לניב קטנה מאו חסרה. עוד נמצא כי תופעה זו מלווה את האנושות כבר אלפי שנים.

למה זה קורה?

אין הסכמה בספרות אודות הסיבה לכליאת הניב אך ברור כי זו שן המתפתחת גבוה מאד בעצם הלסת ועליה לעשות דרך ארוכה של בקיעה לכיוון חלל הפה העלולה להשתבש. ישנם חוקרים הסוברים כי כאשר הניב בוקע הוא עושה זאת בעזרת גלישה לאורך השורש של החותכת הצידית. כאשר החותכות הצדדיות קטנות מאד לניב קשה יותר "למצוא" את השורש של השן הצדדית והוא מאבד את דרכו לקשת השיניים ונכלא מאחורי השיניים באזור החיך. חוקרים אחרים סבורים כי הרקע הוא גנטי ותומכים זאת בעובדה כי במשפחות מסוימות שכיחות כליאת ניבים מצויה בהרבה בני משפחה.

ומה יקרה אם לא נטפל?

הכלואה ממשיכה להתפתח בלסת ולוחצת על שורשי השיניים הסמוכות וסופגת את השן השורש שלהם ומחלישה את אחיזתן בעצם. למרבה הפלא הניב הכלוא לא כואב והמטפל לא מודע לקיומו. הסיבות לטפל רבות וראשיתם בנזק שעשוי להגרם לשיניים הסמוכות. לכך יש להוסיף שהניבים הם שיניים גדולות וחזקות בעלי תפקיד באיזון תנועות הלסת ובהגנה על יתר השיניים בעת תנועות לעיסה. בנוסף, לניבים במיקומם וצורתם תפקיד חשוב בהרמוניה ובאסתטיקת החיך.

אפשרויות הטיפול האורתודונטית ארוכה ומורכבת יותר בגיל מבוגר. ביצוע שתל במקום הניב הכלוא מחייבת קודם כל עקירת הניב הכלוא המפריע להחדרת שתל, העקירה קשה מורכבת ופוגעת בעצם ולעיתים רבות לא תאפשר לבסוף ביצוע שתל במקום. הטיפול הנוטר הוא פתרון שיקומי כמו גשר מלא הנסמך על שתי שיניים סמוכות, גשר מרילנד או כתר על גבי שתל.

מכאן חשיבותו של הגילוי והטיפול המוקדם. רופא השיניים לילדים או האורתודונט כבר בגיל 10 מאבחן האם עמדת הניב תואמת את שלב ההתפתחות של שיני הילד. הרופא מעריך מהי דרגת הסיכון לכליאה של הניבים ושוקל האם נדרשת התערבות. פעמים רבות, התערבות מוקדמת בעיתוי הנכון על ידי עקירת הניבים החלביים ופינוי מסלול בקיעה נוח יכולה למנוע כליאה של הניבים הקבועים.

אז מה עושים?

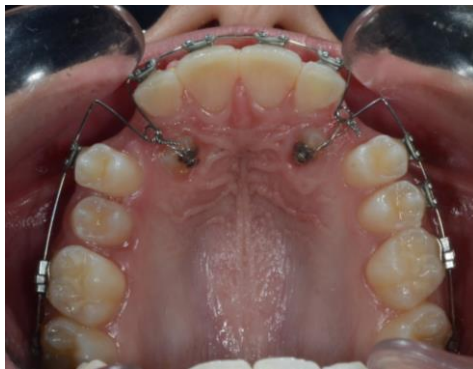
הטיפול ניב כליאה אחורית בחיך יכול להתבצע בשיטה קלאסית או בחשיפה בלייזר

שיטת קלאסית

חשיפה כירורגית (הרמת חניכיים וגילוי עצם החיך) של הניב ומשיכה דרך החניכיים

במידה והניבים כלואים במנח אחורי, אנו ממליצים על חשיפה בלייזר. ייתרונה של השיטה הוא בכך שכבר בשלב מוקדם בכירורגיה עדינה העיר פולשנית יוצרים פתח קטן, מפנים מקום לבקיעה ספונטנית של הניב. הפרוצדורה קלה (יחסית לניתוח המורכב של חשיפת ניבים) ומאפשרת לאחר מכן טיפול פשוט בהרבה ללא כאב המאפיין את משיכת הניבים הכלואים דרך החניכיים.

הבקעה ומשיכה לחיך בעזרת קפיצים

לפני ביצוע החשיפה בלייזר

משיכת הניבים לקשת בעזרת גומיות

מיד לאחר ביצוע החשיפה בלייזר

חיבור של הניבים לקשת השיניים

בקיעה ספונטנית לאחר החשיפה בלייזר

הבקעת ניב במנח קידמי בשילוב כירורגיה

צילום בסיטי בו ניתן לראות את מיקום הניבים

ניב שמאלי עליון כלוא

חשיפה כירורגית של הניבים והדבקת מחברים

הדבקת מכשור לפני הניתוח

סיום הטיפול

תפירה, ומשיכת הניבים.

במקרים של לחץ מגיל מוקדם של הניב על החותכת מומלצת חשיפת ניב כלוא בוקלי בשיטת VISTA

משיכה לאחור

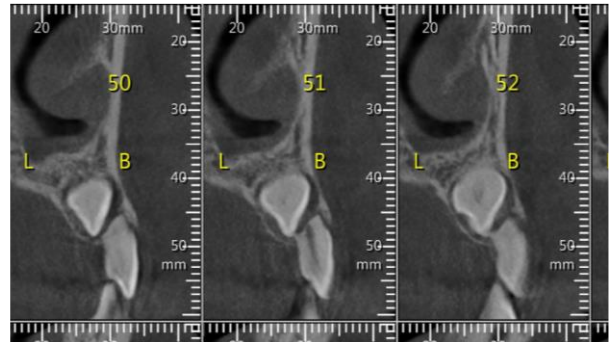
הדבקת מחבר וגומייה

חשיפת הניב

ואם לא נעשה כלום?

הניב הכלוא ממשיך להתפתח בלסת ולוחץ על שורשי השיניים הסמוכות וסופגת את השן השורש שלהם ומחלישה את אחיזתן בעצם. למרבה הפלא הניב הכלוא לא כואב והמטפל לא מודע לקיומו.

מקרה של נער בן 17 שעקב ניב כלוא נספג השרש של שן סמוכה שנעקרה לבסוף.

